

Velkommen til partnermøde
23. september 2025

ROSKILDE
KOMMUNE

BOLIG
SELSKABET
SJÆLLAND

FÆLLES
OM **LOKAL**
SUNDHED

Partnerskabet **Fælles om lokal Sundhed** samler boligorganisationer, civilsamfund, kommuner og andre sundhedsaktører til inspiration og erfaringsudveksling samt afprøvning af udvalgte konkrete initiativer. Bag partnerskabet står **BL** og **KL**.

Sensommervise

Tekst: Kirsten og Finn Jørgensen, Melodi: Finn Jørgensen

1) ÆBLER LYSER RØDT PÅ TRÆERNES GRENE,
HØSTEN GÅR IND.
GÅR IGENNEM SKOVEN GANSKE ALENE,
STILLE I SIND.

Omkvæd: GYLDNE FARVER OG SENSOMMERBRISE
FYLDER HJERTET MED VEMODIG MUSIK,
GÅR OG NYNNER EN SENSOMMERVISE
FJERNT FRA BYENS LARMENDE TRAFIK.

2) SOMMERBRISEN DANNER KRUSNING PÅ SØEN,
MYSTISK OG SORT.
STÆREFLOKKE SVÆVER HØJT OVER ØEN -
SNART TAGER DE BORT.

Omkvæd

3) DUFT AF BRÆNDERØG BLANDT BRUNLIGE BREGNER,
BLÅSORTE BÆR.
STILLE SUMMEN MELLEM BLADE SOM BLEGNER -
AF'TNEN ER NÆR...

Omkvæd

4) MODNE RØNNEBÆR BAG DYBGRØNNE GRENE
RØDT TITTER FREM -
GÅR IGENNEM SKOVEN GANSKE ALENE -
NU MÅ JEG HJEM!

Omkvæd

Et fælles udspil og partnerskab

- Sundhedsarkitektur styrker den nære sundhed og ældrepleje
- Flere lokale sundheds- og ældretilbud, dér hvor vi bor
- Mobilisering af et handlekraftigt civil- og lokalsamfund

FÆLLES
OM
LOKAL
SUNDHED

Boligpolitik skal styrke det borgernære sundhedsvæsen

Byens haver

FÆLLES
OM
LOKAL
SUNDHED

BL KL

Dagens program

- **Velkommen**
Tom Frederiksen, Formand, Boligselskabet Sjælland
Thomas Breddam, Borgmester, Roskilde Kommune
- **Introduktion til Byens Haver**
Boligselskabet Sjælland og Roskilde kommune
- **Livskvalitet – Hvad kan vi lære af de lykkeligste danskere**
Henrik Mahncke, Analysechef, Realdania
- **Frokost i havehuset**
- **Byvandring i Æblehaven**
De gode erfaring fra partnerskabet
De udfordringer vi er stødt på
Realisering af visionen om Byens Haver
- **Hjemlighed og betydningen af fællesskaber i det nære**
Mette Mechlenborg, Seniorforsker og sektionsleder, BUILD, AAU
- **Nyt fra partnerskabet**
BL og KL

Velkommen

Thomas Breddam, Borgmester, Roskilde Kommune
Tom Frederiksen, Formand, Boligselskabet Sjælland

Byens haver –en introduktion

Louise von Müllen og Nikolaj Avlund, Boligselskabet
Sjælland

Anne Louise Bjerregaard og Rasmus Baagland,
Roskilde Kommune

BYENS HAVER

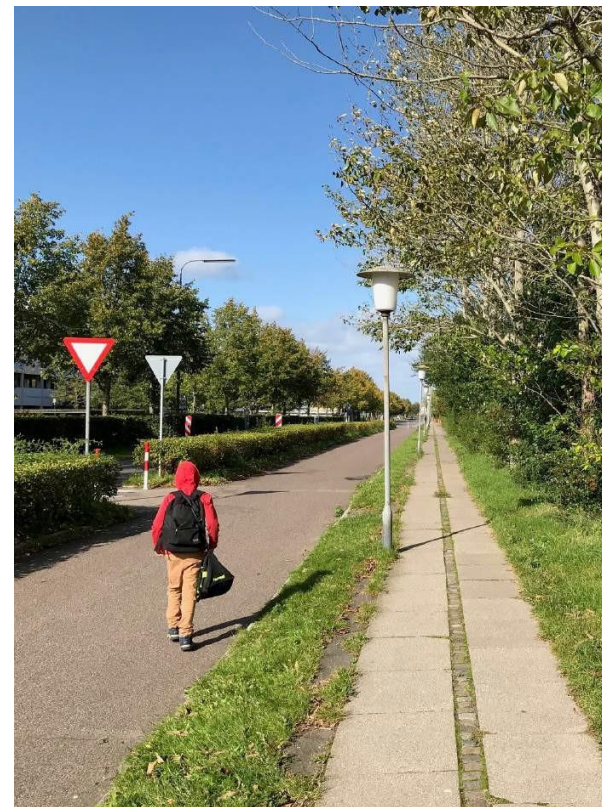
ROSKILDE SYDVEST

„ÆBLEHAVEN,
RØNNEBÆRPARKEN,
EJBOPARKEN,
NEERGAARDSPARKEN,
LYSHOLMSVEJ,
UDE VED HOLBÆKVEJ ...

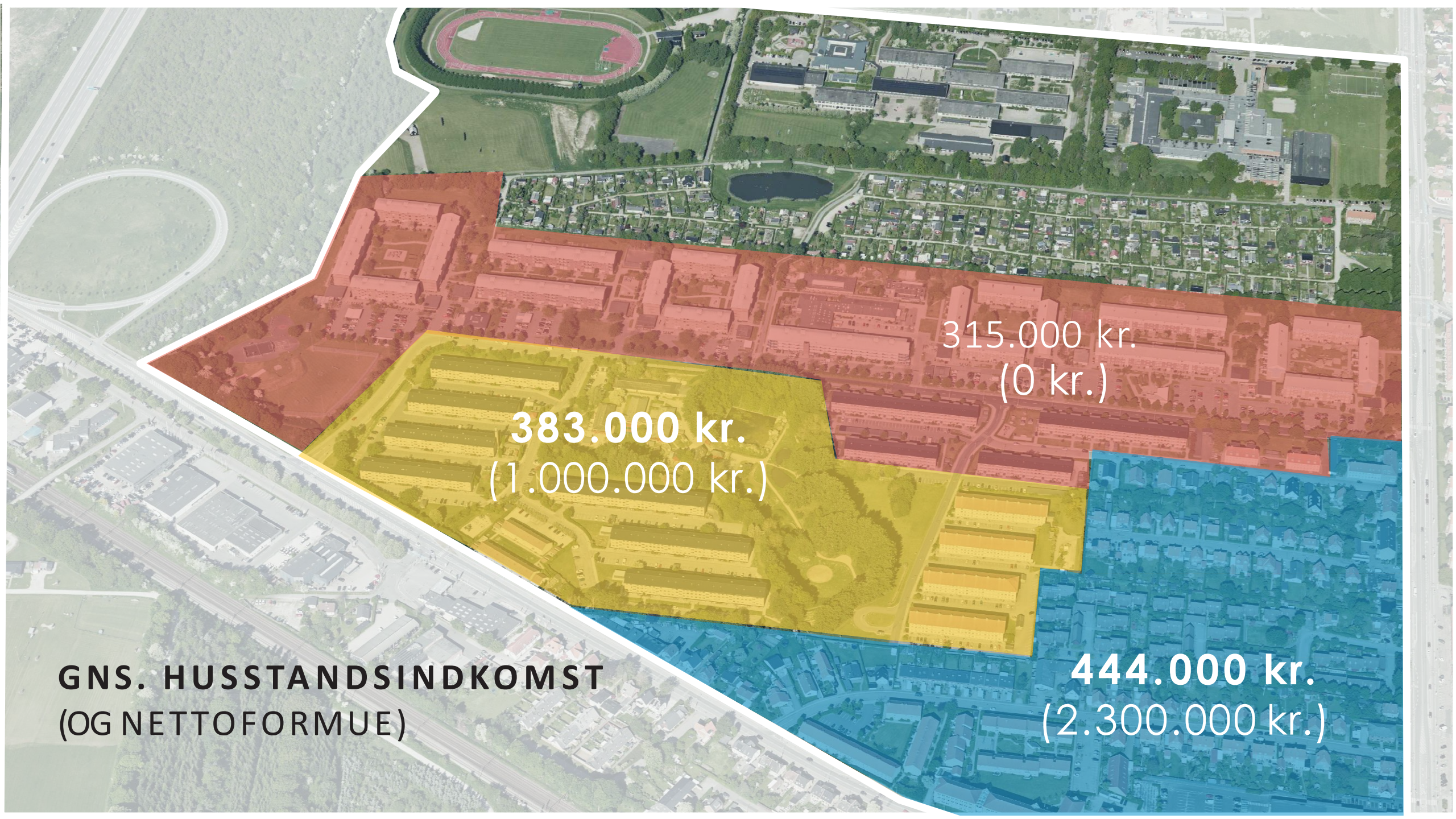

**GNS. HUSSTANDSINDKOMST
(OG NETTOFORMUE)**

**383.000 kr.
(1.000.000 kr.)**

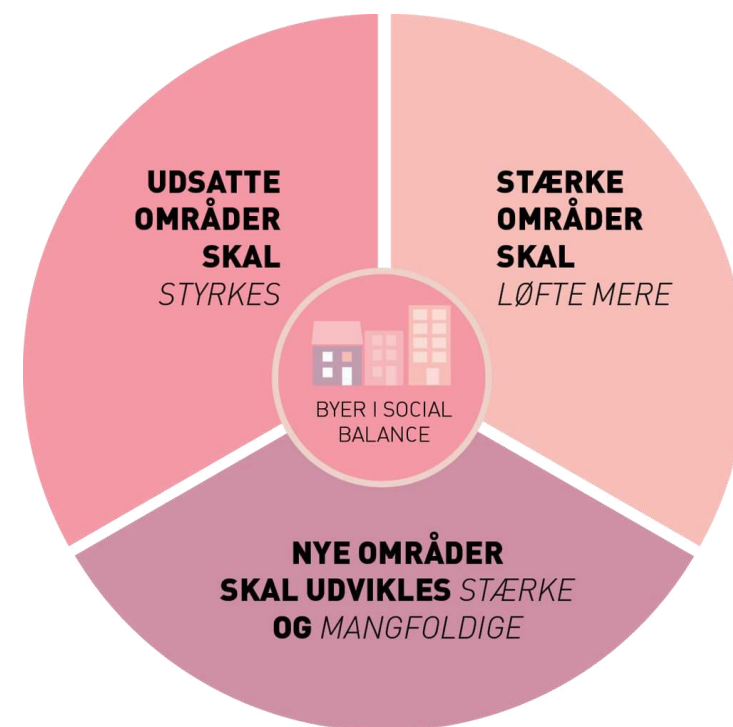
**315.000 kr.
(0 kr.)**

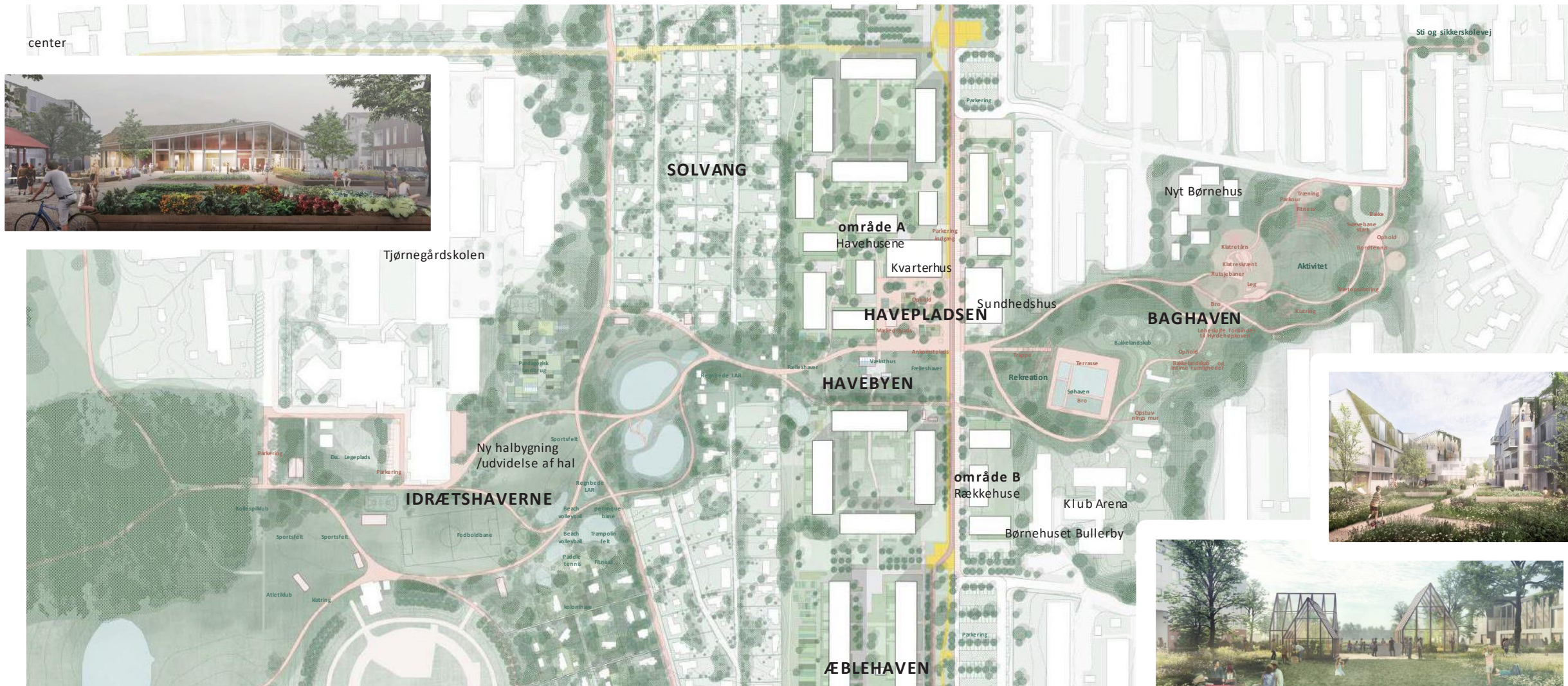
**444.000 kr.
(2.300.000 kr.)**

BAGGRUND

- 2019** - Byrådet vedtager “En boligpolitik i social balance”
- Fokus på Æblehaven/Rønnebærparken som Roskildes største almene boligområde
- 2021** - Arkitektkonkurrence om udvikling af bydelen syd for Holbækvej

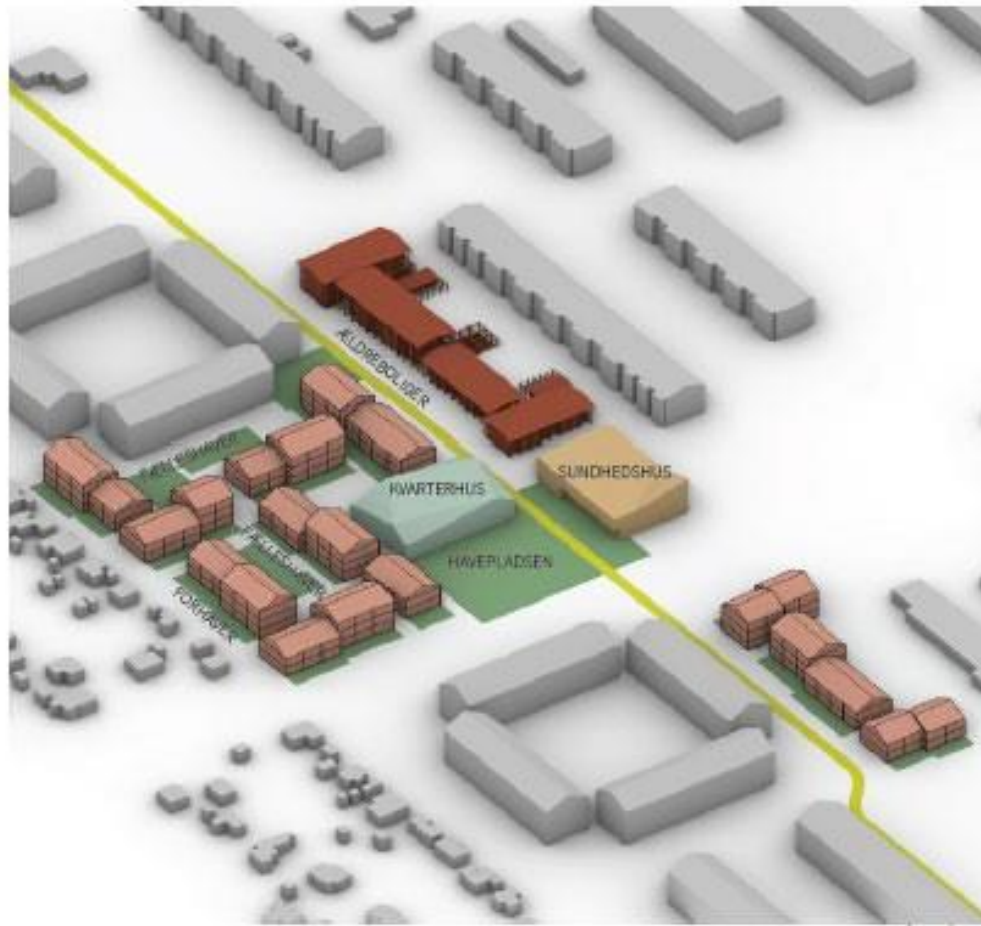

BYENS HAVER

UDVIKLING AF FÆLLESSKABER OG FRISTEDER

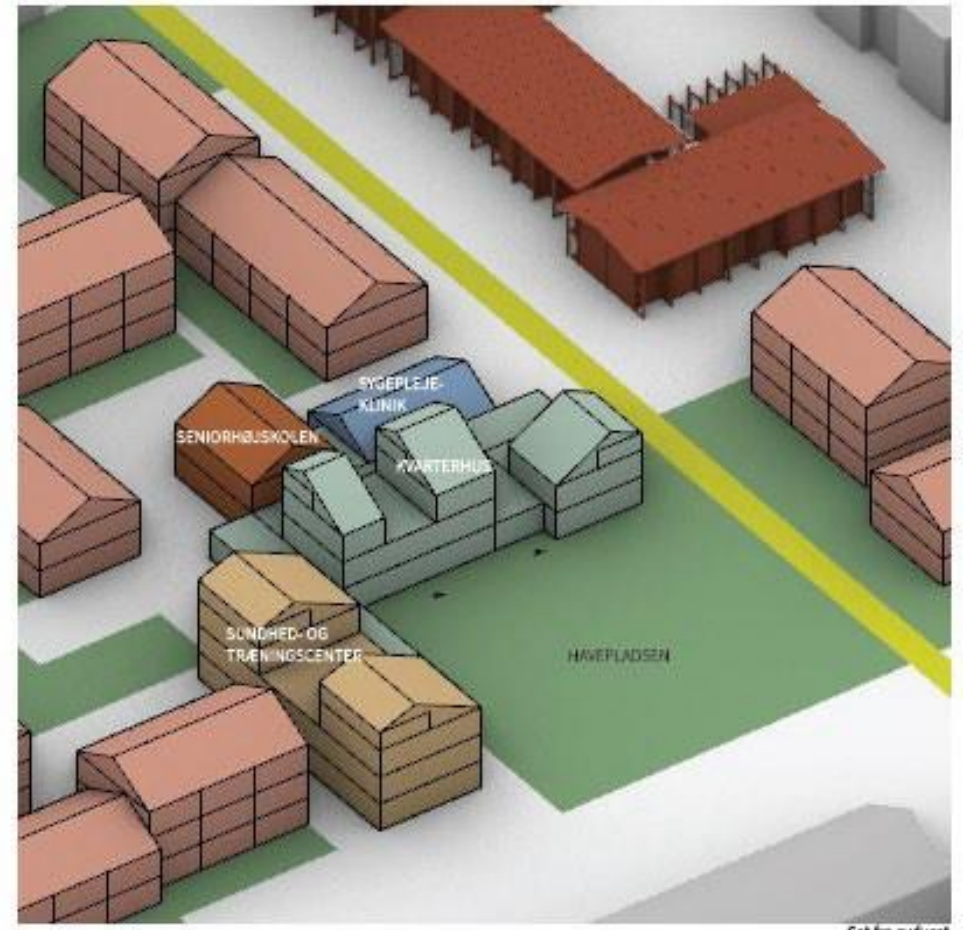
INTEGRATION AF SUNDHED OG FÆLLESSKAB

Volumener - fortætnings studie

Set fra sydvest

Separate Sundheds-og Fælleshuse

Volumener - fortætnings studie

Set fra sydvest

Integreret Sundhedshus og Fælleshus

FEM FYSISKE GREB

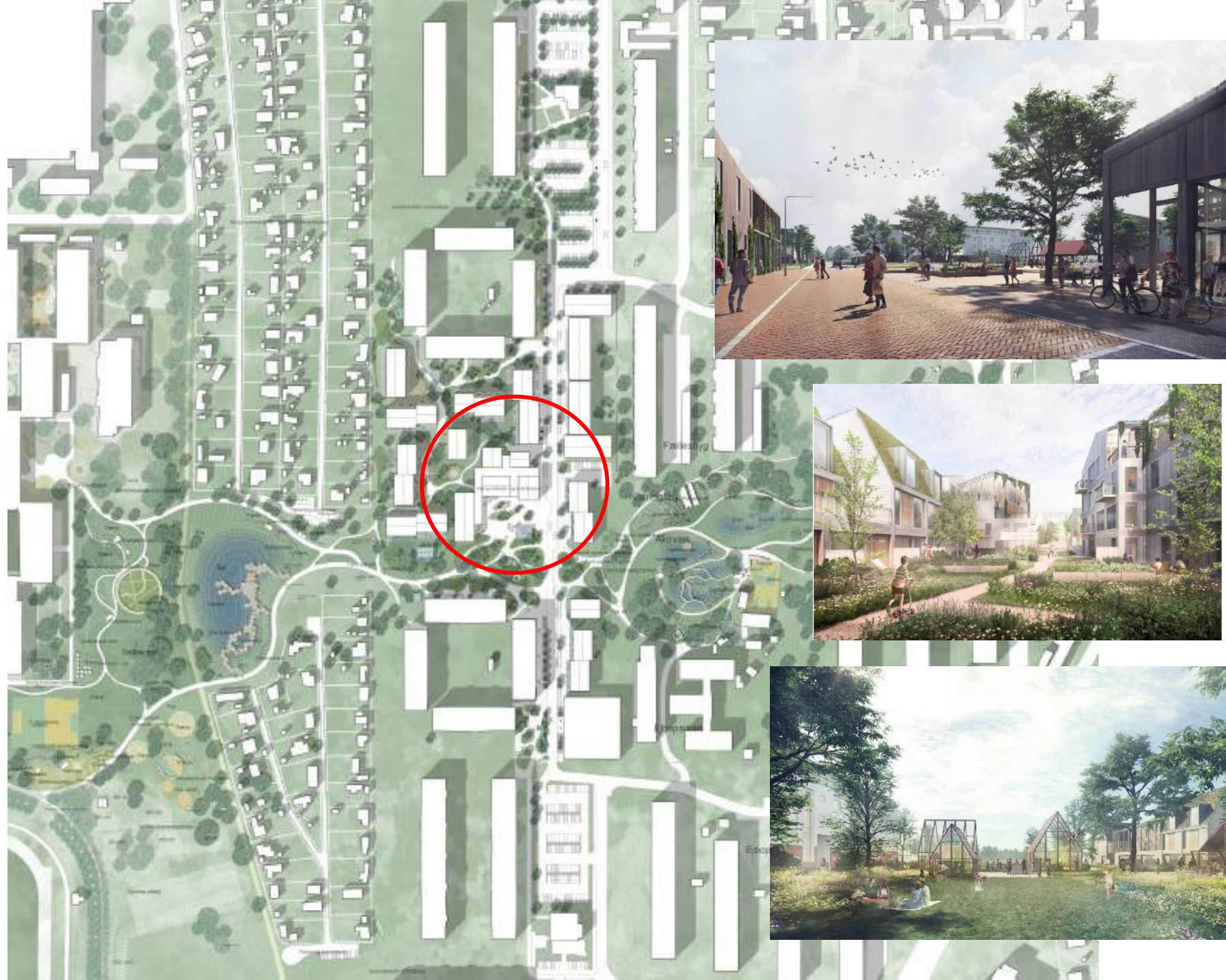
1 – Ny infrastruktur med fokus på bløde trafikanter

2 – Fortætning gennem nye typer af boliger (120-150)

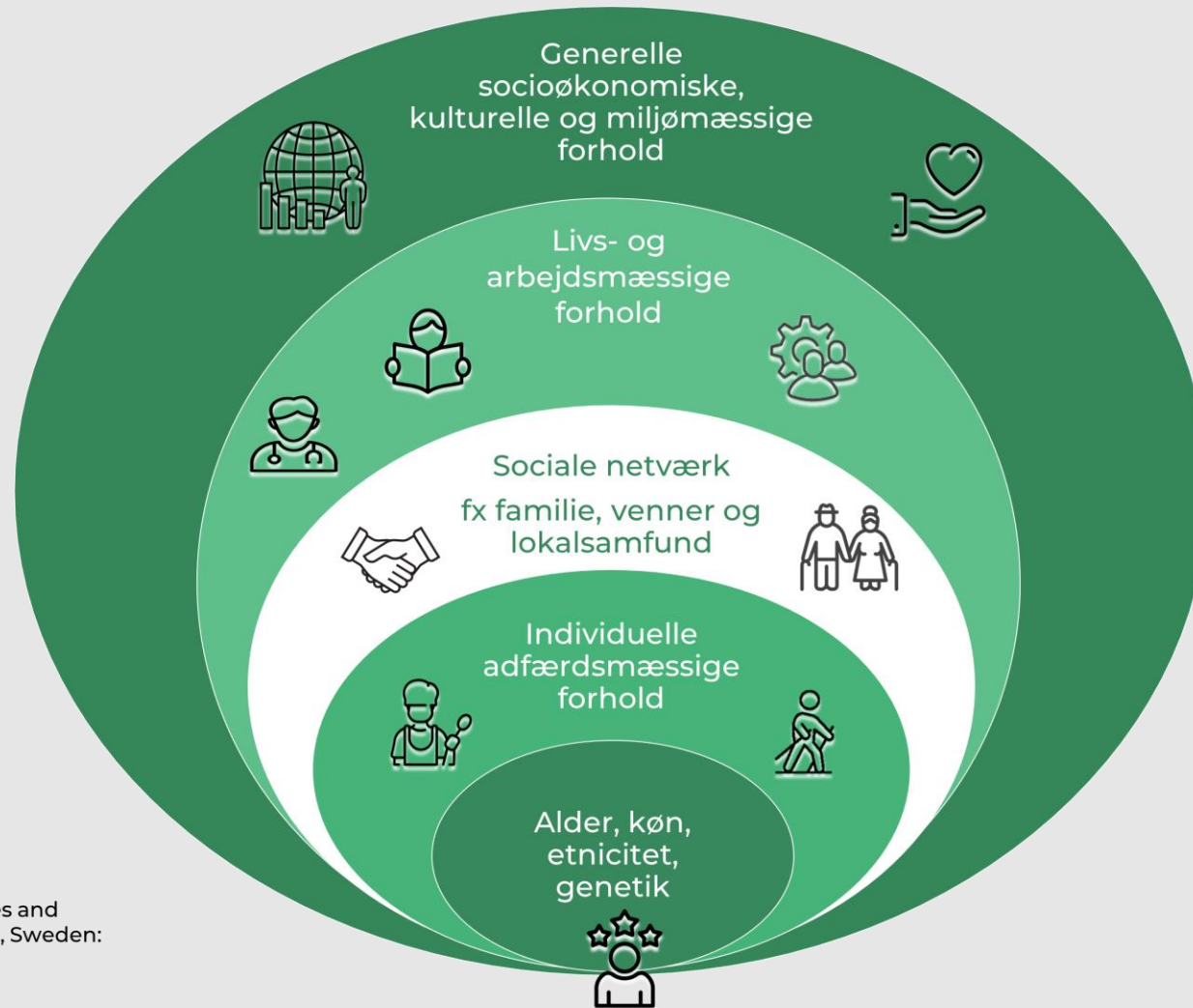
3 – En grøn forbindelse (Roskildes anden største bypark)

4 – Ny plads, et hjerterum / mødested for Roskilde

5 – Sundheds- og fælleshus

BYUDVIKLING, SUNDHEDSFREMME OG FOREBYGGELSE

Modificeret efter: Dahlgren G, Whitehead M. 1991. Policies and strategies to promote social equity in health. Stockholm, Sweden: Institute for Futures Studies.

FORSKNINGSPARTNERSKABET

**BOLIG
SELSKABET
SJÆLLAND**

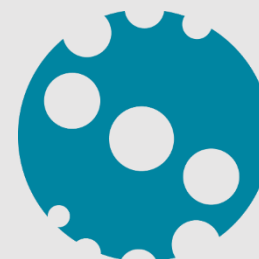
**ROSKILDE
KOMMUNE**

**STATENS INSTITUT FOR
FOLKESUNDHED**

Roskilde Universitet

**STENO
DIABETES
CENTER
SJÆLLAND**

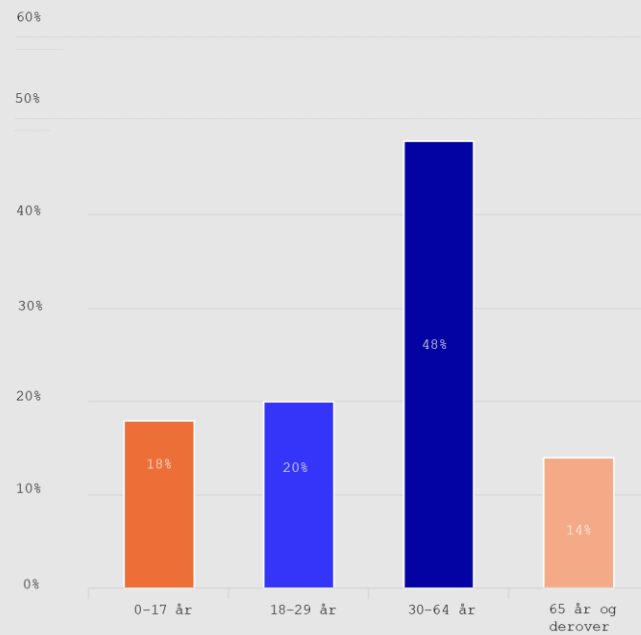
OMRÅDET I TAL

BYENS HAVER har:

1.285 beboere

fordelt på 854 boliger

Aldersfordeling

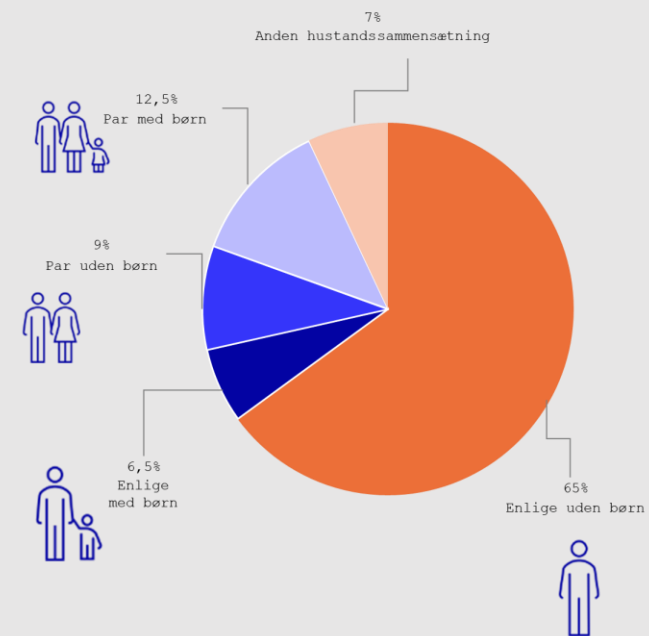

Køn og husstandssammensætning

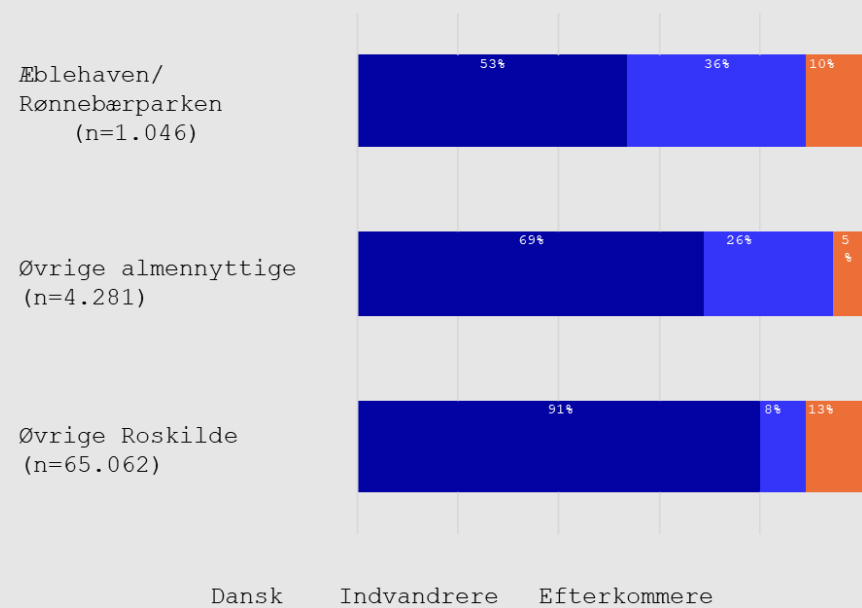
54%
mænd

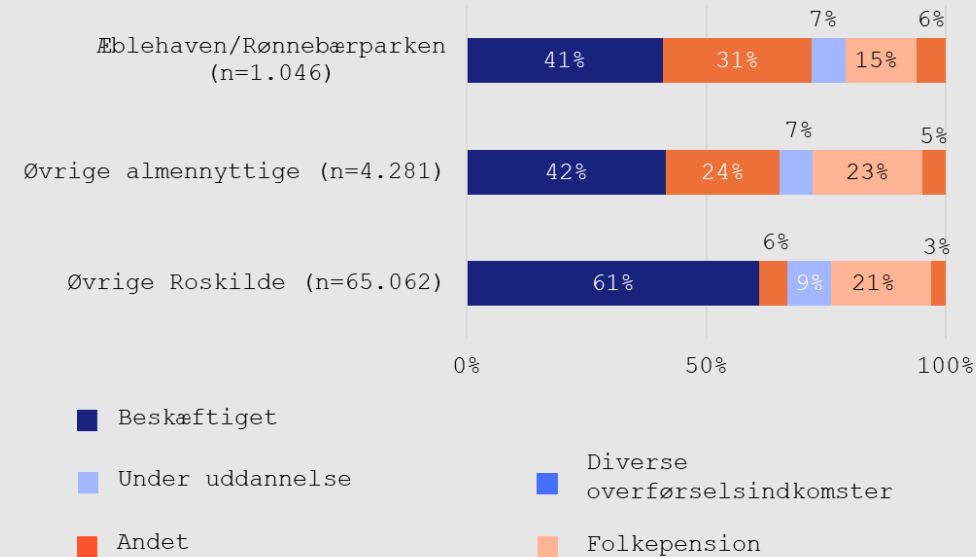
46%
Kvinder

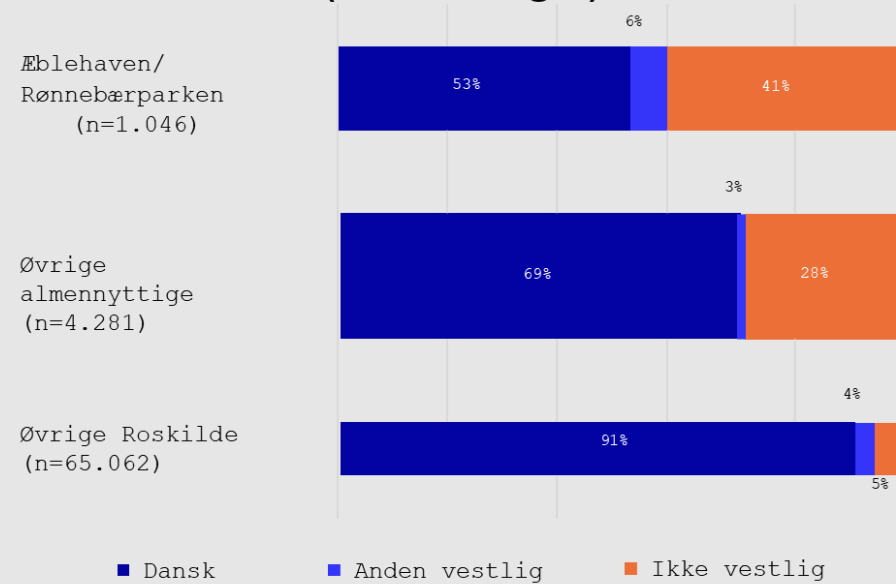
Herkomst (≥ 18 årige)

Arbejdsmarkedstilknytning (≥ 18 årige)

Etnisk sammensætning (≥ 18 årige)

Uddannelse (beboere ≥30 år)

45% har folkeskolens grunduddannelse som længste uddannelse

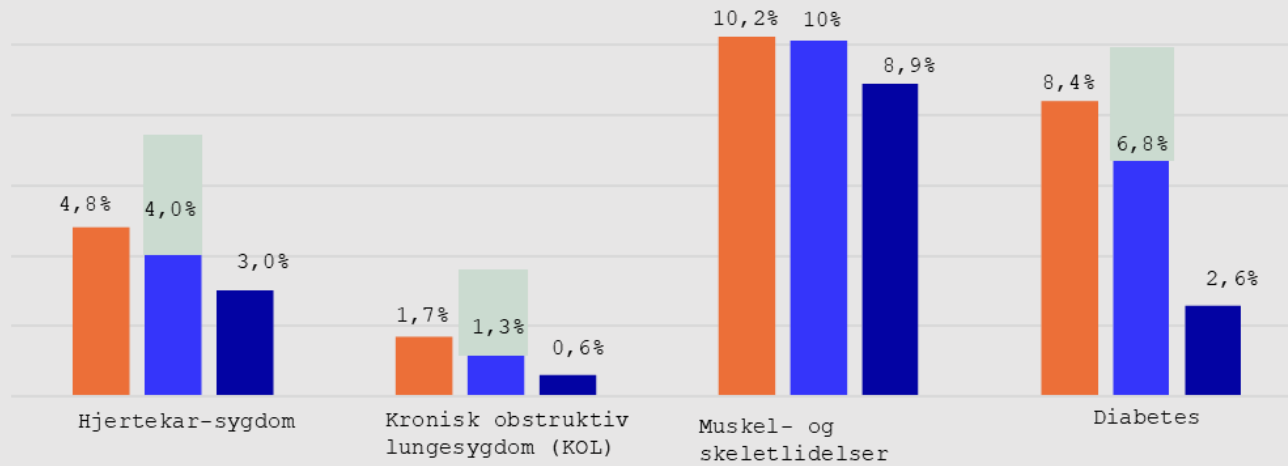

35% har taget en gymnasial eller teknisk uddannelse

20% har en lang videregående uddannelse

Sundhed (30-60-årige)

Æblehaven/ Rønnebærparken (n=599)

Øvrige almennyttige (n=2.202)

Øvrige Roskilde (n=32.873)

Kontakt til sundhedssystemet

	Rønnebær- parken/ Æblehaven	Øvrige almennyttige	Roskilde
Har været i kontakt med hospitalet	62%	66%	59%
Kontakt til egen læge (mean 95%CI)	9,8 (8,9-10,8)	10,5 (10,0-11,0)	7,8 (7,7-7,9)

SUNDHED FOR ALLE

TILBUD MÅLRETTET PERSONER MED DE STØRSTE BEHOV

FOREBYGGENDE TILBUD SKAL VÆRE FOR BORGERE MED DE STØRSTE BEHOV

ADGANG TIL SUNDHEDSTILBUD

Sundhed for alle handler både om sundhedsfremme men også om at gøre det nemmere for borgere med størst behov at bruge sundhedstilbud.

SUNDHEDSKOMPETENCE

Vi vil gerne skabe rammer der understøtter beboernes sundhedskompetence – og gøre det nemmere at finde, forstå, bruge forebyggende sundhedstilbud.

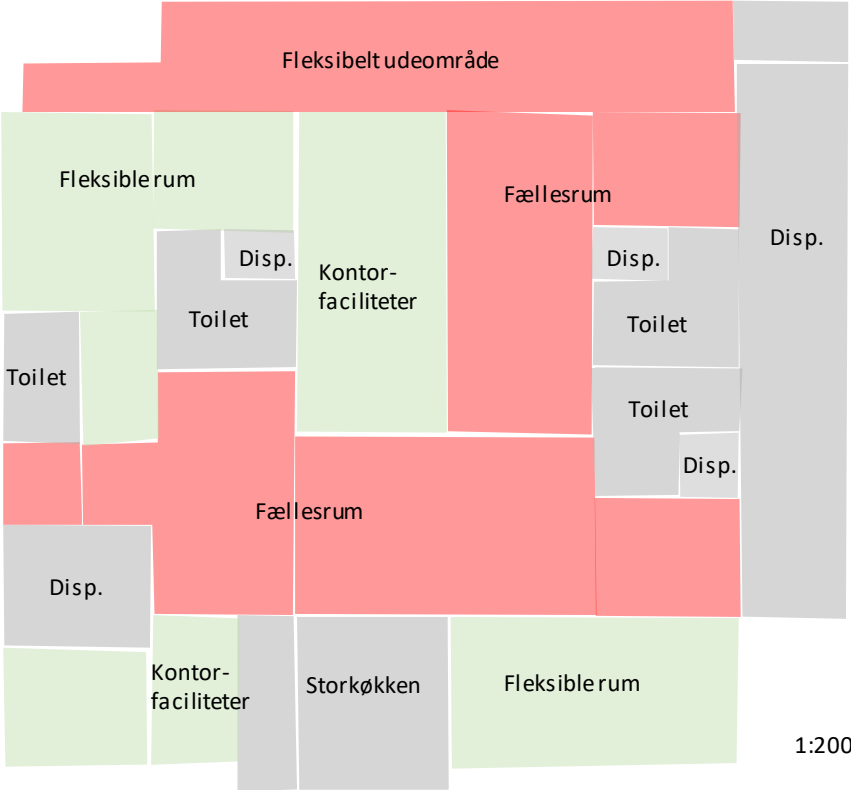

Boligpolitik skal styrke det borgernære sundhedsvæsen

BL
DANMARKS
ALMENE
BOLIGER

KL

HAVEHUSET – SUNDHED PÅ NYE MÅDER

SUNDHED PÅ NYE MÅDER

Cirkler

Har til formål at forebygge social isolation og ensomhed ved at:

- Skabe let adgang til fællesskaber
- Øge deltagelse og engagement i lokalsamfundet
- Forbedre valgmuligheder og kontrol over eget liv
- Forbedre livskvalitet og helbred

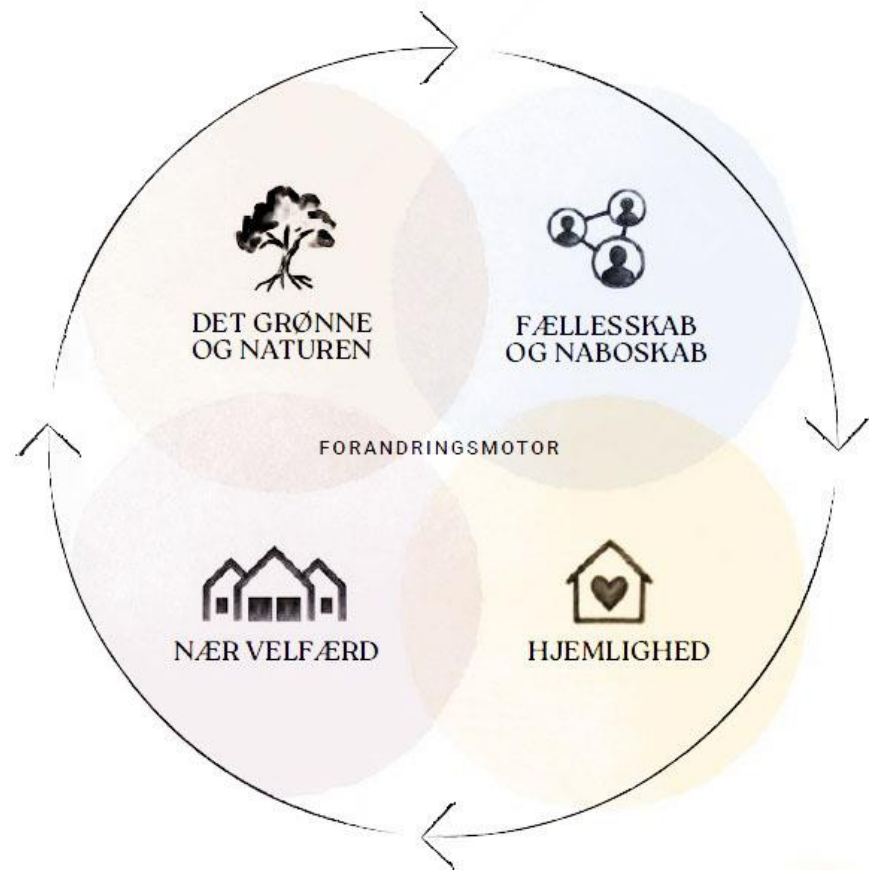
Tidlig Forebyggelse

Har til formål at opspore begyndende forringet helbreds tilstand og nedsat funktionsniveau hos ældre borgere med henblik på at tidligt iværksætte målrettede indsatser socialt- fysisk-mentalt, for at undgå at borgerens tilstand forværres med risiko for dårlige leveår og behov for ældrepleje til følge

Social Henvisning

Social henvisning er en helhedsorienteret tilgang, hvor velfærdsprofessionelle (praktiserende læger, SOSU, sygeplejersker, socialrådgivere eller andre omsorgsudbydere) og øvrige aktører (civilsamfundsaktører, arbejdsgivere, pårørende, borgeren selv) henviser personer til ikke-medicinske tilbud og aktiviteter i lokalsamfundet for at imødekomme sociale, mentale og fysiske behov, der kan påvirke deres sundhed og velbefindende.

ARKITEKTONISKE VISION

En række konkrete fysiske nedslag i projektet sættes fokus på fire hovedgreb, som handler om:

- Det grønne og naturen: Vi skal give bydelens beboere adgang til naturen – fysisk, mentalt og socialt.
- Nær velfærd: Vi skal bringe velfærden tæt på – fysisk og oplevet – så alle kan deltage og få støtte der, hvor de er.
- Fællesskab og naboskab: Vi skal skabe lavtærskelrum til relationer – både spontane møder og dybere fællesskaber
- Hjemlighed: Vi skal skabe boliger og boligkontekster, der understøtter forskellige livsformer og behov og fællesarealer skal føles som en forlængelse af hjemmet.

Det grønne og naturen

- Naturen som lokal signatur
- Naturområder med fokus på biodiversitet og helårsbrug
- Udearealer, med plads til fordybelse, social interaktion og leg i dagligdagen
- Grønne områder og natur som ramme for sundhedsfremmende aktiviteter

Nær velfærd

- Fokus på helende og inkluderende arkitektur
- Strategisk udbud, placering og integration af indsatser og faciliteter
- Infrastruktur, der både binder området sammen og integrerer BYENS HAVER i resten af Roskilde
- Sikring af fremtidig fleksibilitet

Fællesskab og naboskab

- Fokus på hverdagsmøder via delefaciliteter og interaktionspåsud
- Rammer for både små og store samt formelle og uformelle fællesskaber og aktiviteter
- Fokus på at fjerne sociale og fysiske barrierer for deltagelse
- Facilitering af nye, tværgående fællesskaber mellem beboergrupper

Hjemlighed

- Funktionelle boliger til familie- og hverdagsliv
- Boliger med fælles delefaciliteter
- Boliger og boformer til fremtidens behov
- En ny arkitektonisk mellemskala

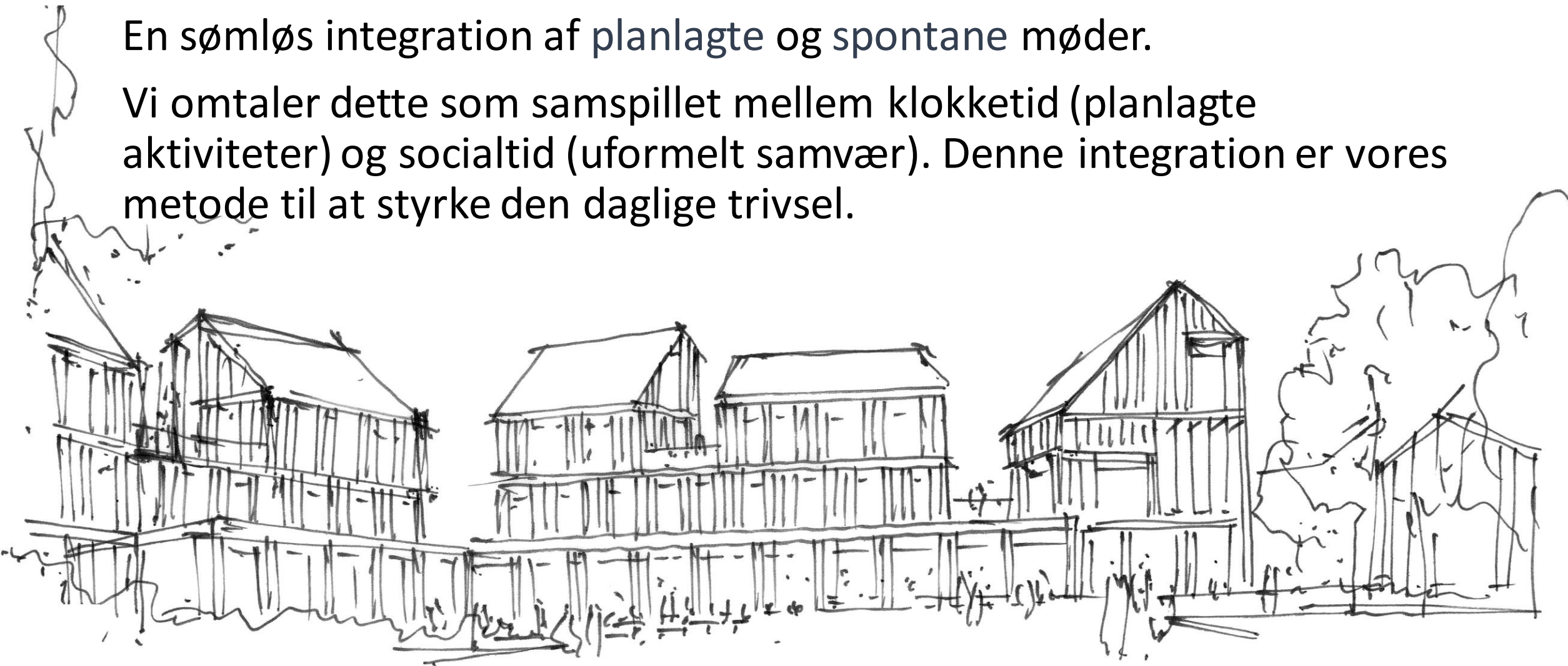
BYENS HAVER skal være Roskildes grønne bydel, hvor sundhed og livskvalitet skabes i mødet mellem mennesker, natur og nær velfærd.

BYENS HAVER

HAVEHUSET – SUNDHED GENNEM FÆLLESSKAB OG LETTE RELATIONER

En sømløs integration af planlagte og spontane møder.

Vi omtaler dette som samspillet mellem klokketid (planlagte aktiviteter) og socialtid (uformelt samvær). Denne integration er vores metode til at styrke den daglige trivsel.

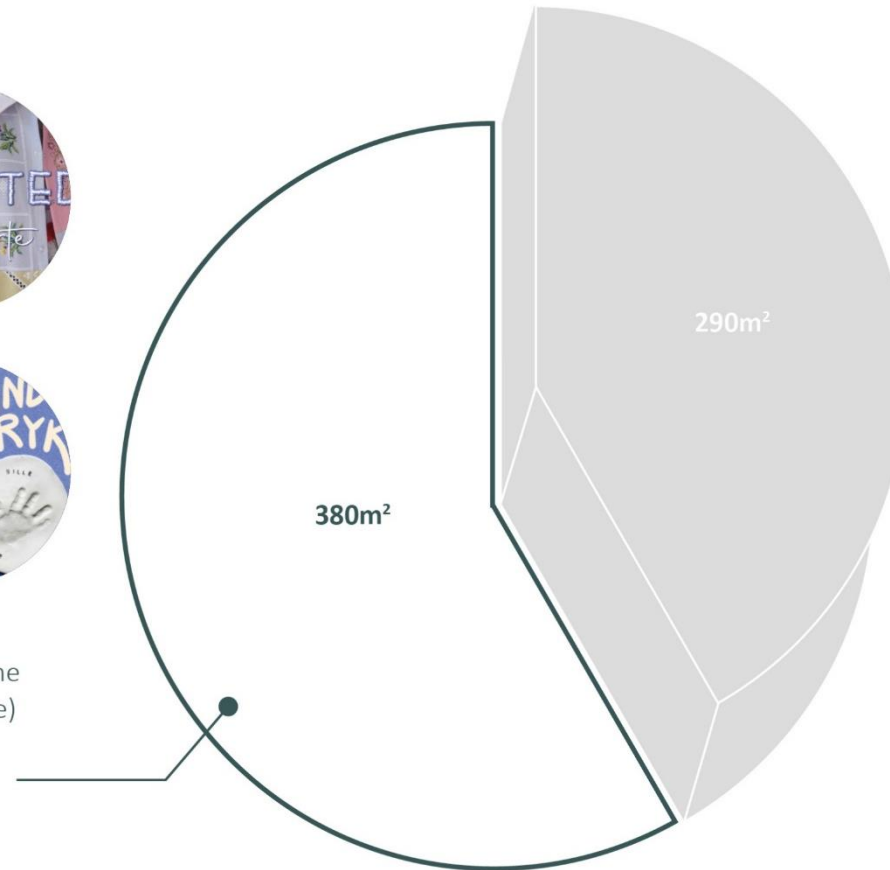

INSPIRATION FRA ANALYSE AF FOLKEHUSET ABSALON

Clock Time

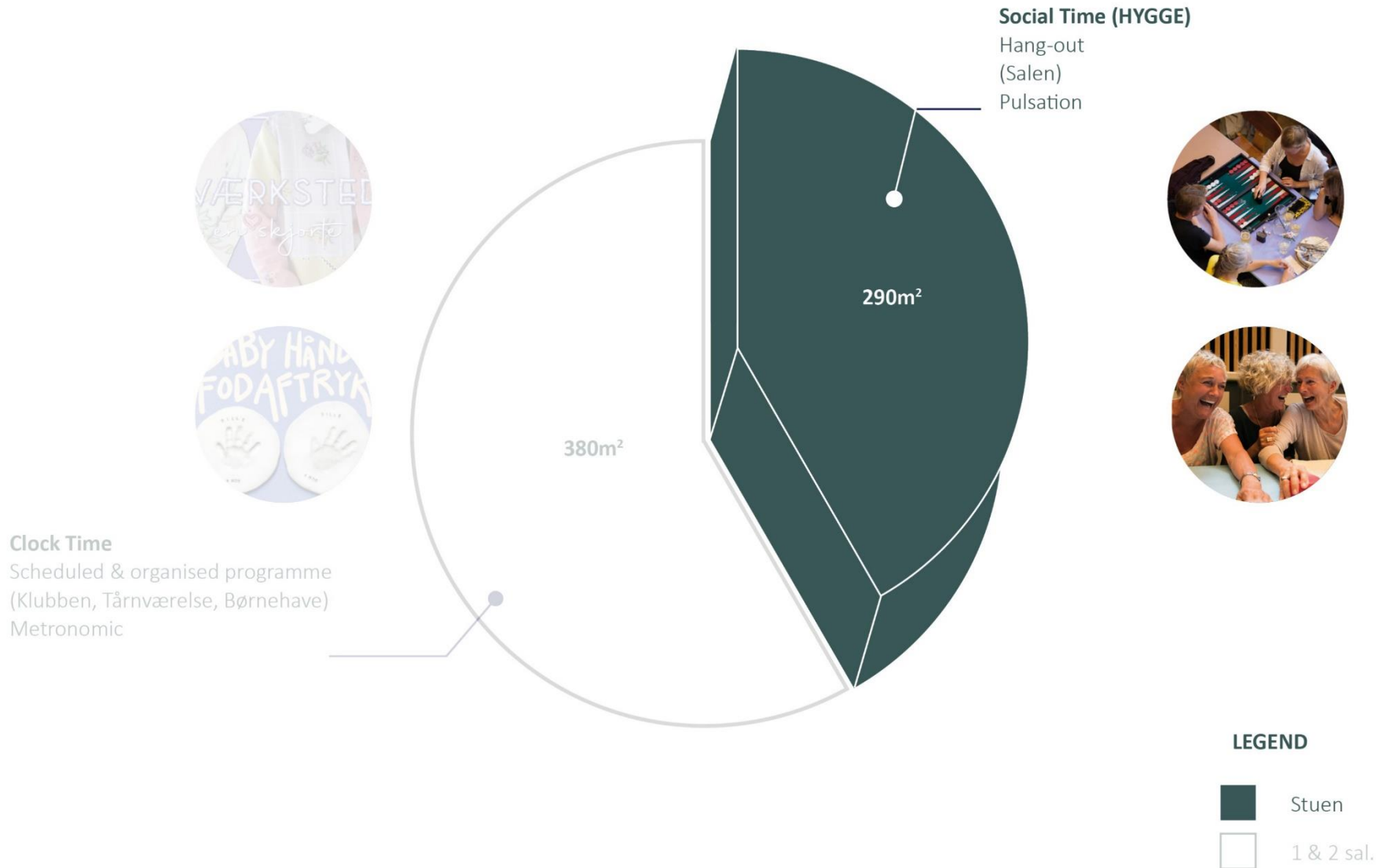
Scheduled & organised programme
(Klubben, Tårnværelse, Børnehave)
Metronomic

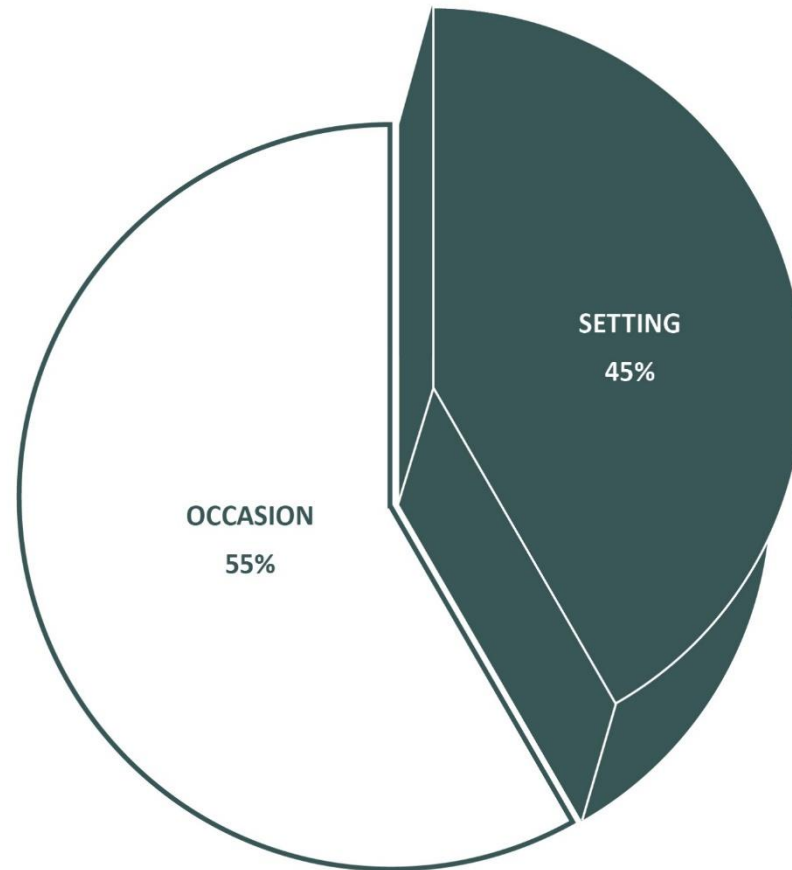
LEGEND

- Stuen
- 1 & 2 sal.

ABSALON PLANNING - STUEN & 1 & 2 SAL. ±Technical Areas

ABSALON PLANNING - STUEN & 1 & 2 SAL. -Technical Areas

LEGEND

- Stuen
- 1 & 2 sal.

**BOLIG
SELSKABET
SJÆLLAND**

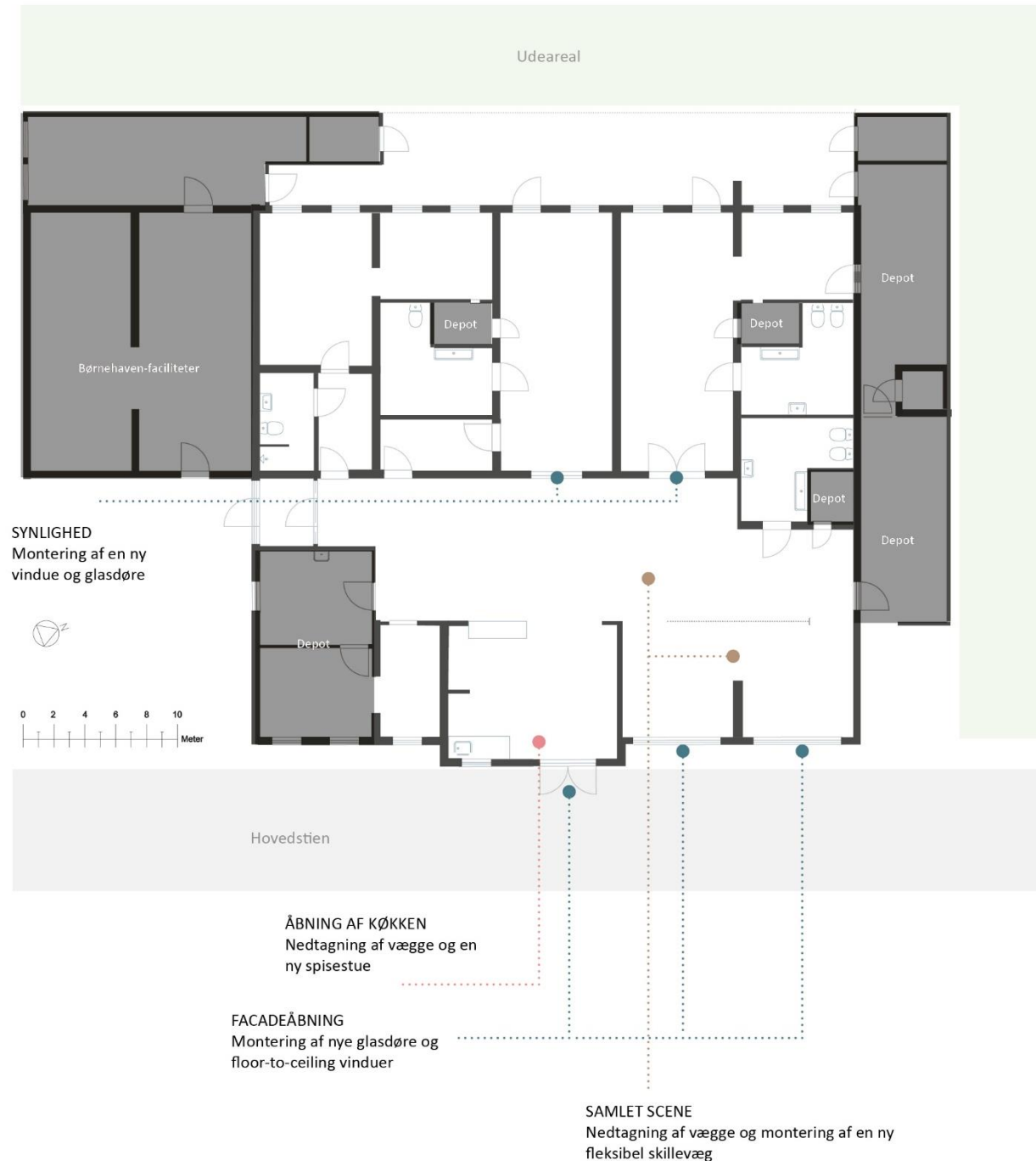
**ROSKILDE
KOMMUNE**

BYENS HAVER

Mere rum til fællesskab

PRIORITEREDE FYSISKE AFPRØVNINGER

1. Samlet scene: For bedre at understøtte større forsamlinger, for eksempel fællesspisning om vinteren, og en mere flydende integration af både planlagte og spontane møder, samler vi de fragmenterede områder
2. Facadeåbning og synlighed: ønsker vi at åbne op for facaden mod øst, som vender ud mod hovedstien. Denne sti opleves som en konstant strøm af mennesker, der går til den eksisterende kiosk og børnehave, samt børn efter skoletid, hvilket skaber mange muligheder for samvær. Ved at forbedre synligheden mellem inde- og udeaktiviteter ønsker vi at fremvise et aktivt og indbydende hus, der opmuntrer til at tilbringe tid sammen.
3. Åbning til køkken: De eksisterende køkkenområder bliver samlet til ét stort rum med en ny spisebue og en dobbeltdør, der åbner ud mod hovedstien, hvilket yderligere fremmer en hjemmelig atmosfære, et ikke-institutionelt arkitekturgreb og forbedrer synligheden.

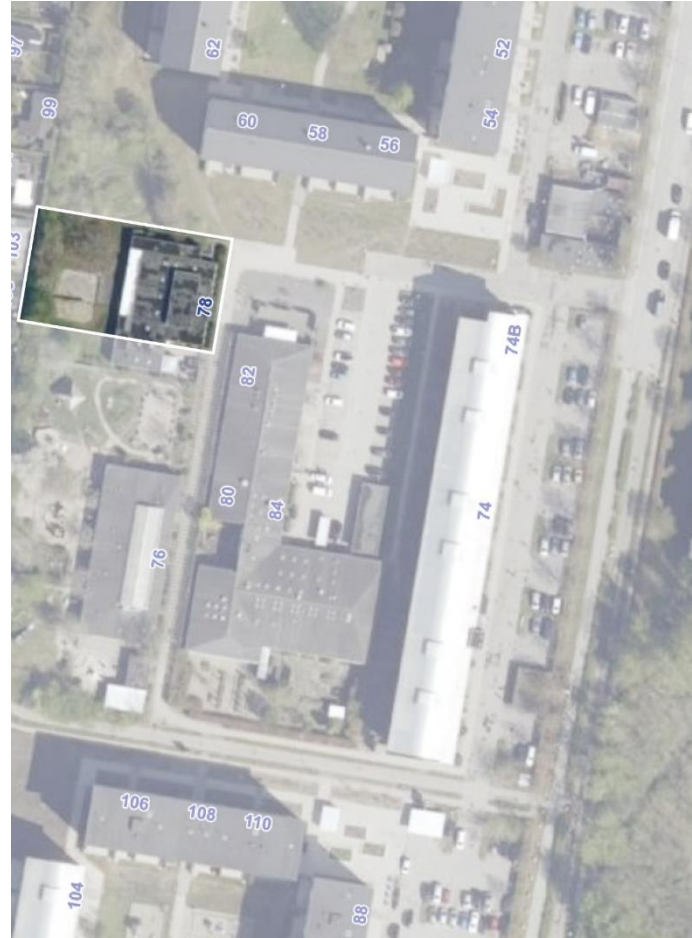
BYENS HAVER

PLAN: 2025 - 2026

Fysiske afprøvninger af Havehuset 1.0

Bæredygtighed

- Registrering af eksisterende materialer

BYENS HAVER

Mere rum til fællesskab

EKSISTERENDE PROGRAMMERING AF HAVEHUSET 1.0

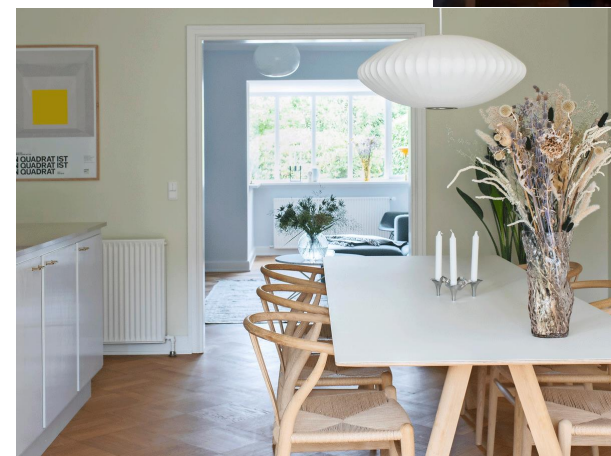

BYENS HAVER

Mere rum til fællesskab

PRIORITEREDE FYSISKE AFPRØVNINGER

1. Samlet scene
2. Facadeåbning og synlighed
3. Åbning til køkken

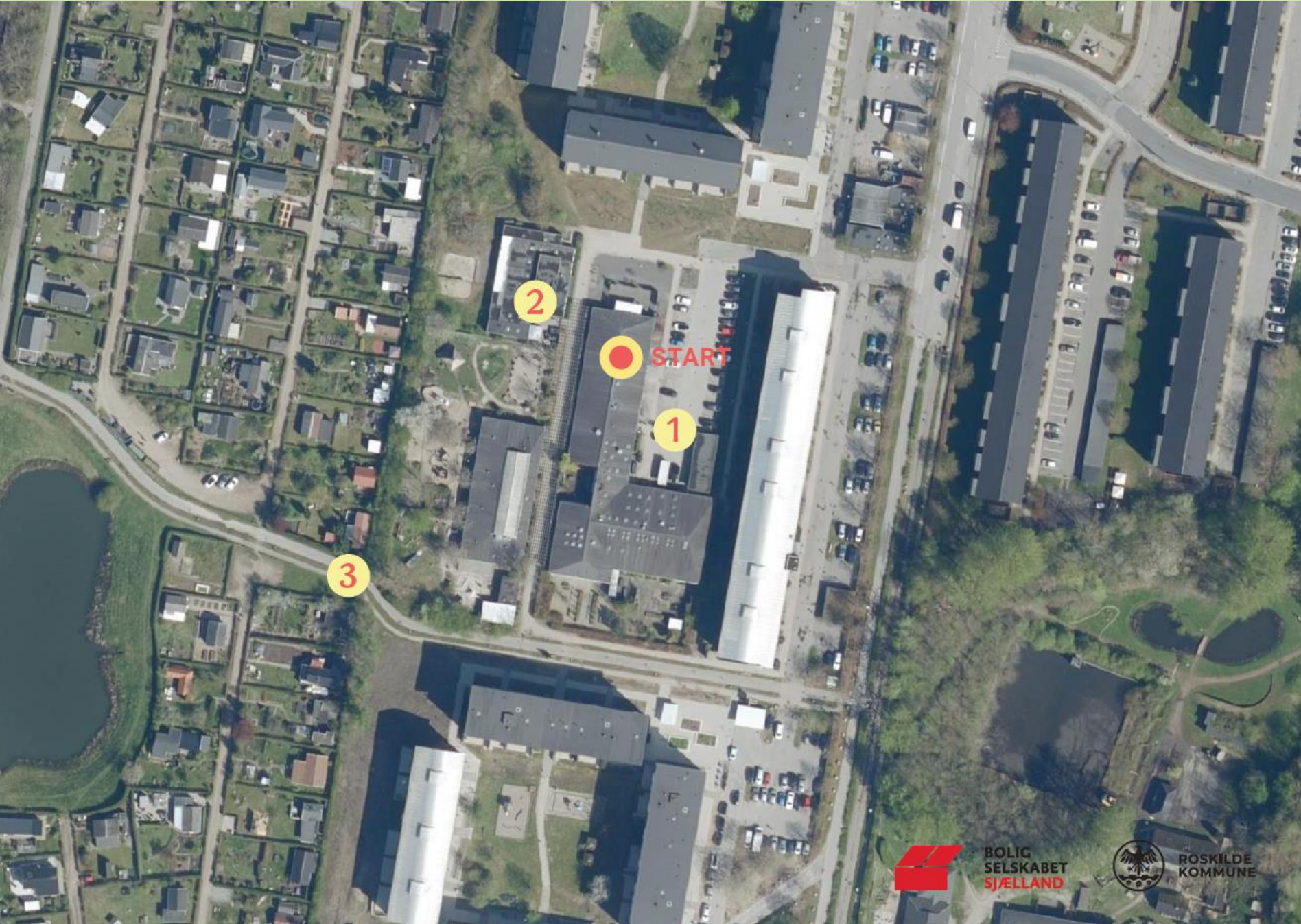
Hvad kan vi lære af de lykkeligste danskere?

Henrik Mahncke, analysechef i Realdania

Frokost i havehuset

Vi mødes igen kl. 12.00 til byvandring

FÆLLES
OM
LOKAL
SUNDHED

BOLIG
SELSKABET
SJÆLLAND

ROSKILDE
KOMMUNE

Hjemmelighed og betydningen af fællesskaber i det nære

Mette Mechlenborg, Seniorforsker og sektionsleder, BUILD, AAU

BUILD
Mette
Mecklenborg

HJEMLIGHED og betydningen af FÆLLESSKAB i det nære

Kredit: Vores sted, fælleshuse, Realdania Jubilæum

Et sted består af:

1. Det fysiske – indretning og arkitektur

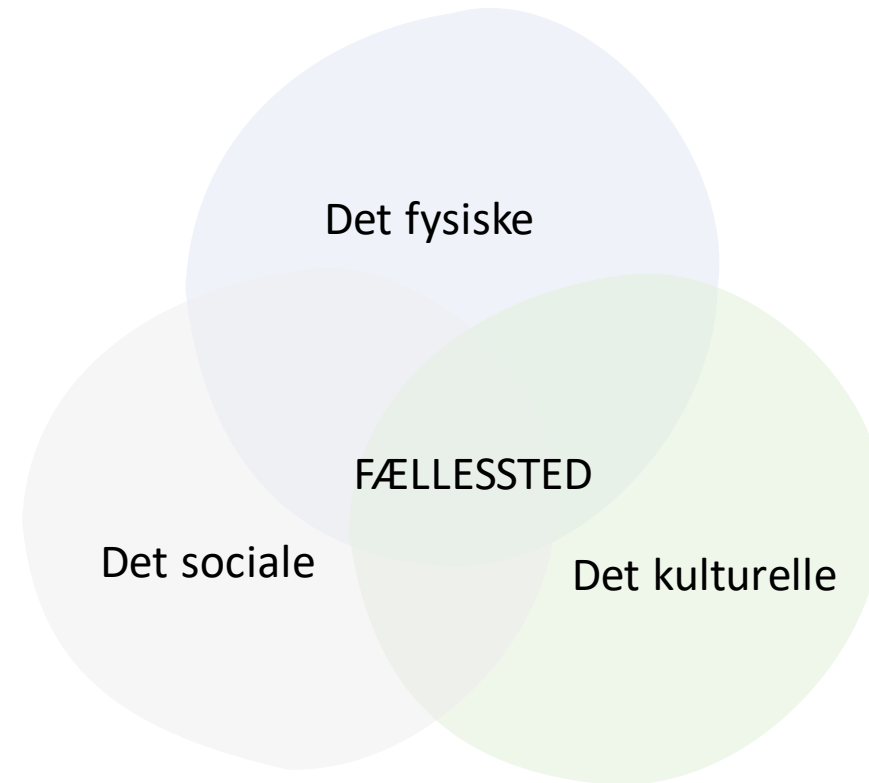
Størrelse, skala, materiale, funktioner, beliggenhed, omgivelser etc.

2. Det sociale - aktiviteter

Brugere, adfærd, sociale aktiviteter, fællesskab, individuel og kollektiv engagement

3. Det kulturelle – fortællinger og formidling

Værdier, fortællinger, sprogbrug, billeder

Fællesskab inden for forskningen

Forskning i naboskab og sociale relationer (neighborhood studies)

Beskriver den sociale intensivering af kontaktmøder fra lav til høj ofte målt på individ-niveau.

Faserne er:

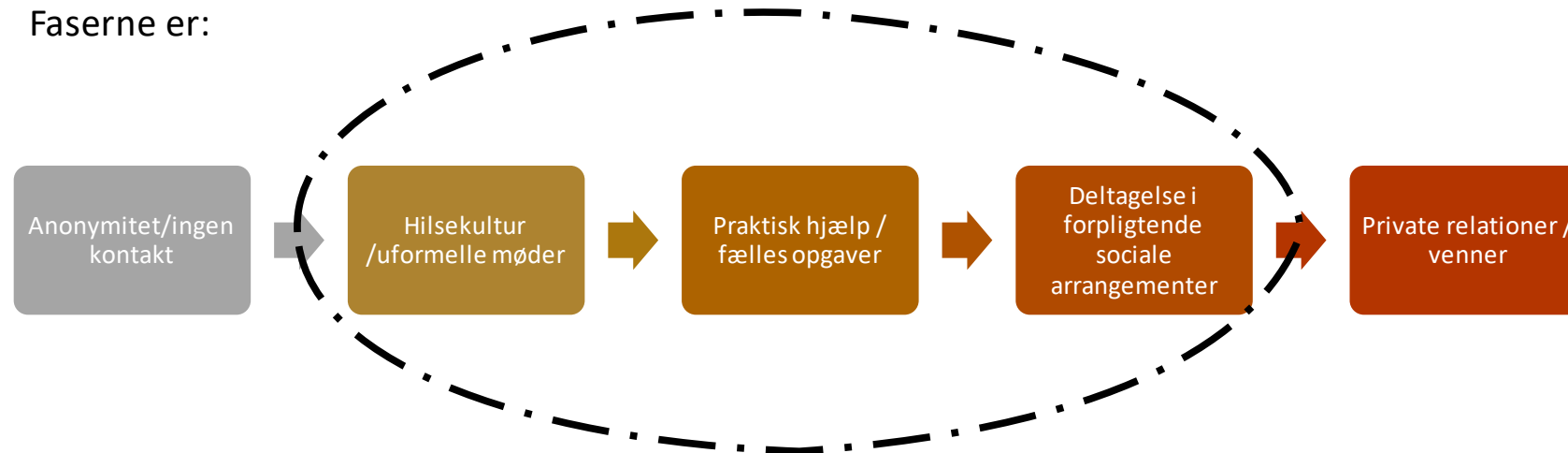

Fællesskab inden for forskningen

Forskning i naboskab og sociale relationer (neighborhood studies)

Beskriver den sociale intensivering af kontaktmøder fra lav til høj ofte målt på individ-niveau.

Faserne er:

Typer af fællesskabsrum ...

- Infrastrukturelle knudepunkter, fx. busstoppesteder, togstationer etc.
- Torve, pladser, parker

Typer af fællesskabsrum ...

Offentlige fællesarealer og infrastruktur

- Infrastrukturelle knudepunkter, fx. bustoppesteder, togstationer etc.
- Torve, pladser, parker

Valgfrie fællesfunktioner

- Legepladser, bålsteder, shelters, udendørs sportsfaciliteter, fællesgrill

Interessefællesskaber

Typer af fællesskabsrum ...

Offentlige fællesarealer og infrastruktur

- Infrastrukturelle knudepunkter, fx. bustoppesteder, togstationer etc.
- Torve, pladser, parker

Valgfrie fællesfunktioner

- Legepladser, bålsteder, shelters, udendørs sportsfaciliteter, fællesgrill

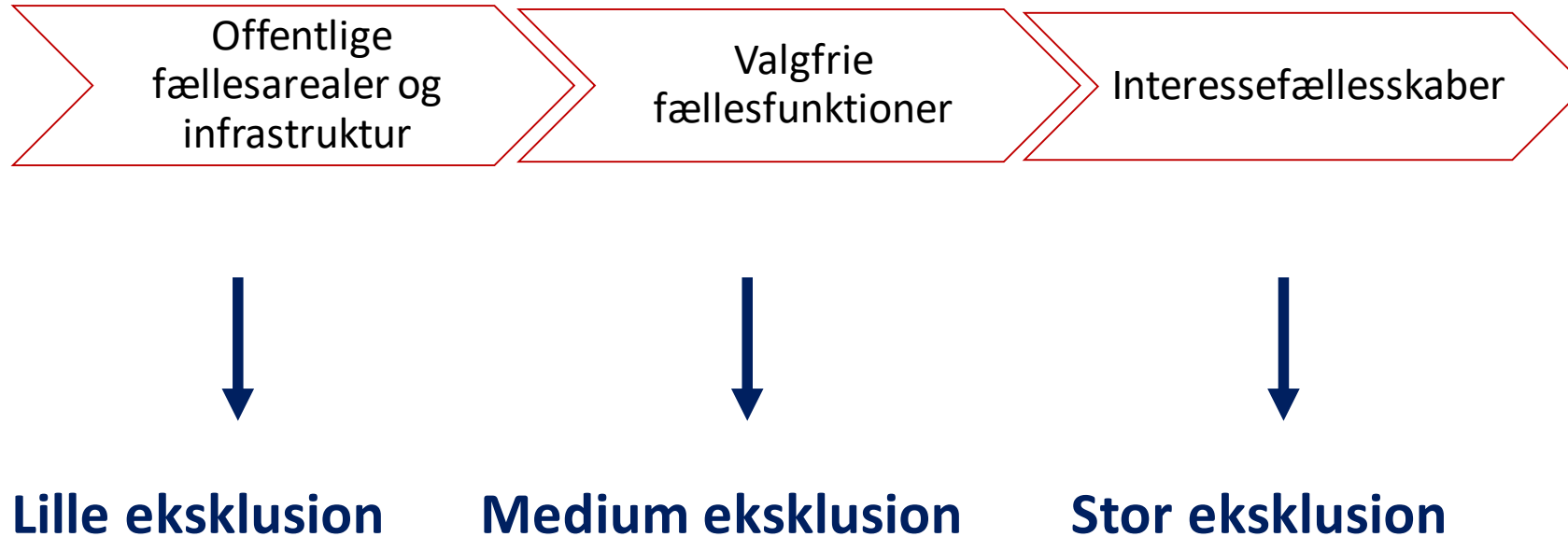

Interessefællesskaber

- Noget "man går til"
- Beboerlokaler, fælles have, frivillig café, foreningssport og -kultur

... defineres ud fra graden af eksklusion:

Hvad er hjemlighed?

Forskellen mellem bolig og hjem:

En bolig er en bolig, uanset om nogen bebor den eller ej.

Et hjem er kun et hjem, når nogen siger det er det. Der skal subjekt til – og en relation

Hvad er hjemlighed?

Hjemlighed er at få nogen til at

- føle sig hjemme
- slappe af /være sig selv
- være med/ inkluderet
- byde velkommen

Hjemlighed bygger på intention om en positiv emotionel effekt.

Hvad er hjemlighed?

Hjemlighed kan både være

1. en individuel taktik (noget man gør ubevidst)
2. en strategi (noget man gør bevidst)

Hjemlighed som indretningskoncept

Cafeer, restauranter og hoteller har altid arbejdet med hjemlighed

Hjemlighed som indretningskoncept

Plejhjem og botilbud er også begyndt at arbejde mere strategisk med hjemlighed

Hjemlighed i byplanlægning og uderum

Hjemlighed i markedsføringen (fortælling)

fakta

Det ta'r kun 5 minutter

Hjemlighed i markedsføring (fortælling)

Bikubens kampagne for boliglån, hvor man prøve at ramme længslen efter at få et dejligt hjem – dvs. det man håber boligen skal blive: Et sted, hvor man føler sig hjemme

Hjemlighed som aktivitet (målgruppe)

BAMSE-ATTEST

DENNE BLØDE VEN ER NOGET GANSKE SÆRLIGT, FORDI
JEG HAR GIVET DEN LIV. JEG HAR VALET DEN. JEG HAR FYLDT DEN.
JEG HAR GJORT DEN TIL MIN EGEN.
JEG LOVER AT ELSKE DEN OG GIVE DEN ET HJEM.

FØDSELSDATO: 23-06-2005
FULDE NAVN: VUFFIE
HØJDE: 41 CM
VÆGT: 369 GRAM
PELSFARVE: SORT OG HVID OG GULDETRÆT
ØJENFARVE: BRUN
TILHØRER: ANDREA ENEVOLDSEN

BUILD-A-BEAR WORKSHOP
WHERE BEST FRIENDS ARE MADE

4595220022788

Margie Clark, C.E.B.
GRUNDLÆGGER

Hjemlighed som aktivitet (målgruppe)

Puljen for grønne facader, Københavns Kommune

Københavns Kommune tilbyder via Byfornyelsespuljer borgere og foreninger at søge støtte til at etablere og passe plantebede langs bygninger eller omkring gadetræer for at skabe et grønnere byrum og øge biodiversiteten. Kommunen etablerer selve plantehullerne, men beboerne er ansvarlige for beplantningen og den fortsatte pleje.

Hvad er risikoen ved hjemlighed?

- Den ender med at blive for privat

Sophia Calle: Phone booth, NY, 2006

Hvad er risikoen ved hjemlighed?

- Den ender med at blive for offentligt (for alle)

Hvad er risikoen ved hjemlighed?

.. Indretning og kommunikation rammer ikke de mennesker, man ønsker at ramme (målgruppen)

Hvad er risikoen ved hjemlighed?

.. Intentionen indfries ikke, fordi behovet ikke er der, eller man fortolker behovet forkert.

Det kaldes 'surface acting'

Hjemlighed som strategi for fællesskab

1. Formidling, sprog og kommunikation –

hvem ønsker vi at tale med?

Her er fokus på formidling og kommunikation, bla. sociale medier, presse, website, billeder og sprogbrug, målrettet den ønskede modtager.

Afsender – budskab - modtager

FÆLLESSTED

Det kulturelle

Hjemlighed som strategi for fællesskab

1. Formidling, sprog og kommunikation –

hvem ønsker vi at tale med?

2. Beliggenhed, indretning,

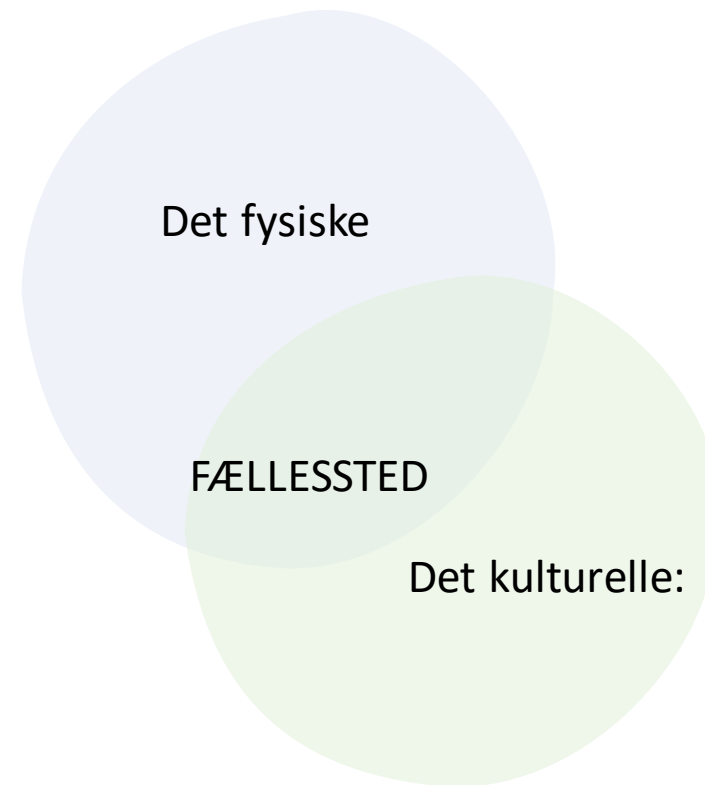
rumorganisering, nudging – *hvad får folk*

til at komme? Er der åbent/lukket, stier,

skilte, stil, indretning og nudging-

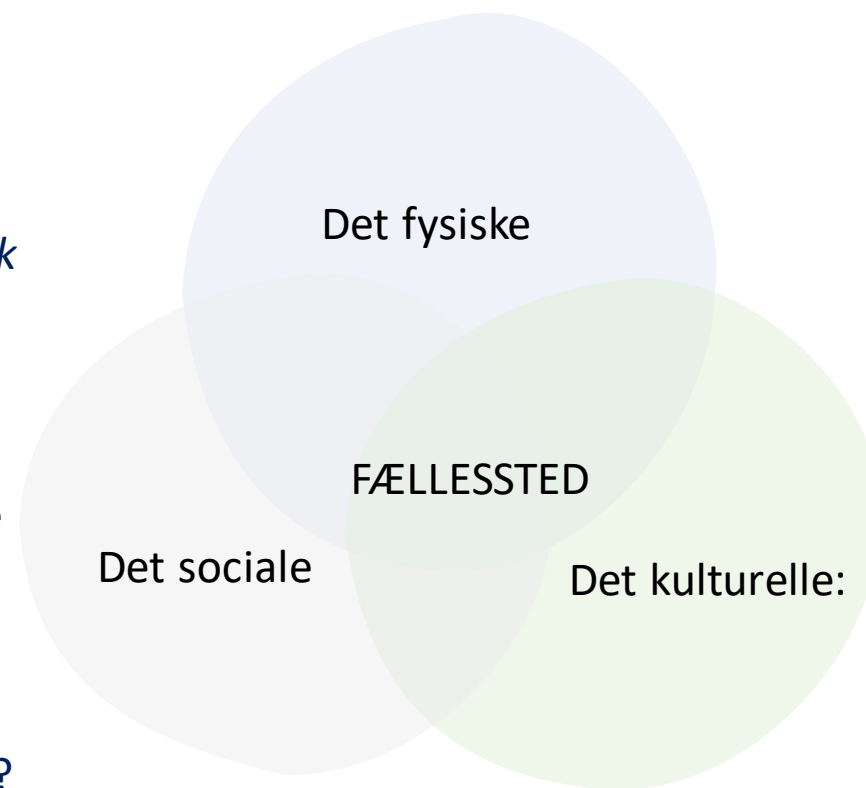
elementer, dvs. føler man sig inviteret

inden for?

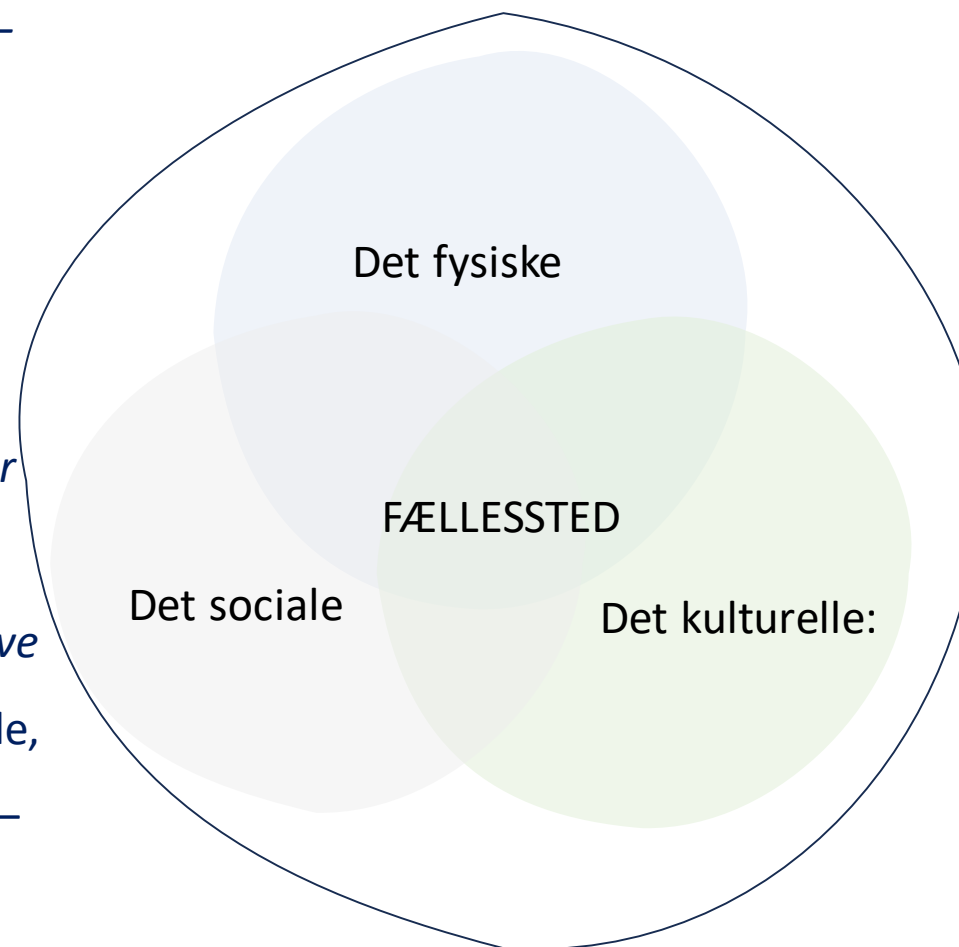
Hjemlighed som strategi for fællesskab

- 1. Formidling, sprog og kommunikation –**
hvem ønsker vi at tale med?
- 2. Beliggenhed, indretning, materialer, rumorganisering, nudging –**
hvad får folk til at komme?
- 3. Aktiviteter og engagement –**
hvorfor er de her? Her handler det om, at vælge de rigtige aktiviteter. Skal de være forpligtende/uforpligtende, faste, eventprægede? For de mange, for de få?

Hjemlighed som strategi for fællesskab

1. **Formidling, sprog og kommunikation** –
hvem ønsker vi at tale med?
2. **Beliggenhed, indretning, materialer, rumorganisering, nudging** – *hvad får folk til at komme?*
3. **Aktiviteter og engagement** – *hvorfor er de her?*
4. **Inddragelse** - *spørg dem, I gerne vil have skal bruge kvarterhuset! Hvad ønsker de, hvad kan de lide, hvad er deres behov – også for fællesskab?*

Hjemlighed som strategi for fællesskab:

1. **Fællesskab bygger på inklusion og eksklusion -}** balancen mellem at
invitere og at udelukke nogen)
2. **Hjemlighed er en genvej til at få nogen til føle sig inkluderet -}**
balancen mellem det ikke-private og offentlige.

Hjemlighed som strategi for fællesskab:

3. Den ideelle hjemlighed er at gøre gæsten til vært:

Fordi fællesskab er (også) noget, vi giver til andre

Hjemlighed som strategi for fællesskab:

3. Den ideelle hjemlighed er at gøre gæsten til vært:

Fordi fællesskab er (også) noget, vi giver til andre

- Arbejd med ambassadører og ”viceværter”
- Aktivitetsbaseret fællesskaber
- Mangfoldighed i tid, snarere end i rum (flere fællesskaber)
- Små ting betyder; feks. kan man lave te, kaffe, købe en vand?
- Tydelig formidling af husegler
- Fællesskaber skal udvikle sig for ikke at blive eksklusive

Nyt fra
FÆLLES OM LOKAL SUNDHED

V. BL & KL

Ny pulje: Sundhedsfremmende indsatser i boligområder og landsbysamfund

Formål:

Nedbringe ulighed i sundhed og bringe sundhed tættere på beboerne

Hvem kan søge:

Kommuner i forpligtende samarbejde med almene boligorganisationer

Det kan der søges til:

- Sundhedsfremmende aktiviteter (fx fællesskaber, motionsklubber mv.)
- Røgfrie miljøer, madpolitik, lokale faciliteter mv.
- Projektmedarbejdere, oplægsholdere, lokale workshops mv.

Målgrupper:

- Alle beboere i de involverede boligområder
- Fokus på sårbare borgere, borgere i risiko og borgere med sygdom

Puljestørrelse: 44,6 mio. kr. (Der udvælges ca. 10 projekter)

Ansøgningsfrist

24. oktober 2025

Kontakt

Rikke Lønne:

ril@bl.dk

Line Novél:

lin@bl.dk

Astrid Jensen-Kanstrup:

acj@kl.dk

Kit Jørgensen:

kitj@kl.dk

Link til nyhedsbrev

Tak for i dag!

BOLIG
SELSKABET
SJÆLLAND

ROSKILDE
KOMMUNE

